

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

En grundlov kan formentlig ikke direkte udtrykke, at man ønsker socialisme eller liberalisme. Det ved jeg godt, at den nuværende grundlov primært gør; den bygger nemlig på liberalismens traditioner, og den lægger også vægt på en række ting, som er liberalistiske. Det står også i vores forslag.

Det, vi så siger dér, er, at vi i højere grad lægger vægt på socialistiske principper, så der bliver en balance mellem de liberalistiske principper og de socialistiske principper, og oven på dette bygger man så nogle politiske synspunkter. Og disse politiske synspunkter går så efter vores opfattelse i retning af, at vi ønsker socialisme selvfølgelig; det siger sig selv. Men grundloven som sådan skal ikke udtrykke, at dette samfund er socialistisk. Det står der heller ikke at vi vil have ind i grundlovens formuleringer.

Med hensyn til monarkiet siger vi, at vi i virkeligheden mener, det burde afskaffes, for man skal ikke have nogle anakronismer. Det er et levn fra fortiden, det er et levn fra enevældens tid, og jeg mener, at det, vi så omkring jubilæet, i høj grad mindede om noget, som Frederik VI ville have været meget begejstret for at overvære, men det kunne han desværre ikke – det kan vi andre måske være glade ved – men det er en anakronisme. Men så siger vi, at når der nu ikke er flertal for det, så foreslår vi nogle fornuftige ændringer af monarkiet.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Det er til hr. Aage Frandsen. Jeg forstår udmærket, at han forsøger på at vride sig ud af den lille klemme, som hr. Hans Engell forsøger at stille op med hensyn til, hvorvidt SF faktisk mener, at vi skal have en socialistisk republik i Danmark; men efter min opfattelse er det jo ikke forbundet entydigt med diskussionen om en kommission.

Det, der er problemet, som også hr. Hans Engell, hr. Aage Frandsen og statsministeren var inde på, er, at der næppe findes noget reelt flertal, der vil trække den vej, som vi og måske også SF i en vis udstrækning vil, så derfor synes jeg sådan set, at det er lidt forkert af hr. Hans Engell at gå ind og angribe hr. Aage Frandsen for at ville lægge op til en socialistisk republik.

Sådan læser jeg et overhovedet ikke SF's forslag. Jeg læser det som et kommissionsforslag med en masse ideer til nogle ting, man kan arbejde med.

Og spørgsmålet om, hvorvidt man laver en republik og afskaffer kongehuset, som vi går meget ind for i Enhedslisten, er jo overhovedet ikke det samme, som at man har et socialistisk samfund eller en socialistisk republik. De to spørgsmål er helt forskellige, og det burde hr. Hans Engell også vide. De fleste lande i verden er jo republikker uden at være socialistiske eller noget som helst.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Hr. Aage Frandsen synes, at kongedømmet har overlevet sig selv og nævnte i den sammenhæng Frederik VI. Det, at noget er gammelt, er ikke ensbetydende med, at det behøver at være dårligt. Der indgår i det danske samfund, i dansk tænkning og i dansk praksis mange ting, som er årtusinder gamle, og som vi stadig væk i en moderniseret form, men på det gamle grundlag, praktiserer. Det synes jeg hr. Aage Frandsen skulle være opmærksom på.

Når hr. Frandsens forslag, som jo egentlig først kommer til behandling om lidt, beskæftiger sig bl.a. med kongehuset – dog kun i bemærkningerne – og når man i SF og Enhedslisten vel er vidende om, at man altså ikke bliver af med kongehuset, så undrer det mig, at man så ikke forsøger at modernisere det ved i sine mange punkter at omtale, at vi burde ændre tronfølgen, for det kræver jo en grundlovsændring, således at kvinder og mænd bliver lige adgangsberettigede til at blive monarker, men det skal jeg komme tilbage til i min ordførertale.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg er helt enig med hr. Melchior i, at selv om noget er gammelt, behøver det ikke være dårligt. Jeg er selv sådan set en slags historiker – i hvert fald uddannet i den retning. Og jeg respekterer da en masse ting af det gode gamle, men der er noget af det, jeg selv sorterer fra, og jeg har i denne her forbindelse sorteret noget fra.

Med hensyn til vores syn på monarkiet så har vi jo rent faktisk foreslået det, som hr. Melchior efterlyser, nemlig at der skal være ligestilling ved tronskifte. Den ligestilling, som kom i 1953, gav jo kun delvis ligestilling, men det var jo, fordi det var 1953.

Da svenskerne lavede deres ændring 20 år senere, var tiden jo gået i de 20 år, og dér var man godt klar over, at kvinder rent faktisk er